

Τίτλος: Μεθοδολογία Έρευνας στην Ιστορία

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία έρευνας στην ιστορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	23	7,5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Γενικού Υποβάθρου, Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://eclass.uowm.gr/courses		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα εξετάζει:

- α) τα μεθοδολογικά ζητήματα της ιστορικής έρευνας: ιδιογραφική, νομοθετική έρευνα, τα ερευνητικά υποδείγματα (paradigms) στο θετικισμό, τον κονστρουκτιβισμό και τη φαινομενολογία - ερμηνευτική,
- β) την ποσοτική έρευνα στην Ιστορία. Ποσοτικές πηγές και βάσεις δεδομένων για την Ιστορία,
- γ) την ποιοτική έρευνα στην Ιστορία. Φαινομενολογία (Phenomenology), θεμελιωμένη θεωρία (Grounded Theory), ανάλυση λόγου (Discursive analysis), αφηγηματική ανάλυση (Narrative analysis),

δ) τα ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών,
 ε) την επεξεργασία, κριτική προσέγγιση και ανάλυση γραπτών, παραστατικών, ηχητικών, μεικτών πηγών, εικαστικών έργων, φωτογραφιών, σκίτσων - αφισών - γελοιογραφιών, χαρτών, διαγραμμάτων, κινηματογραφικών και τηλεοπτικών πηγών, ηχητικών πηγών, μουσείων - ιστορικών τόπων - μνημείων, προφορικών πηγών,
 στ) την έρευνα στην Ιστορική Εκπαίδευση
 ζ) την έρευνα στα Αναλυτικά Προγράμματα Ιστορίας σε σχέση με τα είδη ΑΠ, την επιλογή - διάταξη - διάρθρωση ύλης, τους σκοπούς διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας, τις ταξινομίες και τη διατύπωση διδακτικών στόχων, στα Διδακτικά Εγχειρίδια Ιστορίας: τύποι, λειτουργίες, τρόποι αξιοποίησης στην τάξη.
 Άλλα διδακτικά μέσα: φάκελος υλικού, Τεχνολογίες Επικοινωνίας και Πληροφορίας (ΤΠΕ), στρατηγικές διδασκαλίας με τη χρήση ιστορικών πηγών: στοχοθετική στρατηγική, στρατηγική με στόχο τη γλωσσική ανάπτυξη, στρατηγική με στόχο την ανάπτυξη της χρονολογικής σκέψης, ερευνητική στρατηγική (ο μαθητής ως ερευνητής ή ντέντεκτιβ), στρατηγική για την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης, Στρατηγικές με έμφαση στην πολυπρισματικότητα, την επίλυση προβλημάτων, τη διαθεματικότητα, την προσέγγιση συγκρουσιακών θεμάτων και την πολυπολιτισμικότητα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- Η μεθοδολογία έρευνας στην Ιστορία: το ποσοτικό και το ποιοτικό παράδειγμα

B. ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- Η ερευνητική διαδικασία στην ποιοτική και ποσοτική έρευνα
- Σχεδιασμός ποσοτικής έρευνας
- Συλλογή δεδομένων στην ποσοτική έρευνα: τεχνικές δειγματοληψίας, ερωτηματολόγιο ατομικής συμπλήρωσης
- Παραδείγματα ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων στην ιστορική έρευνα: Εργαστήριο
- Σχεδιασμός ποιοτικής έρευνας

- Μορφές ποιοτικής: εθνογραφία, μελέτη περίπτωσης, βιογραφική μέθοδος
- Τεχνικές συλλογής ποιοτικών δεδομένων (παρατήρηση, συνέντευξη, ερωτηματολόγιο, γραπτά κείμενα)
- Τεχνικές ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων (ανάλυση περιεχομένου, ποιοτική θεματική ανάλυση, ανάλυση λόγου, ανάλυση αφήγησης, ανάλυση συνομιλίας) με έμφαση στην Ιστορία

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ' αποστάσεως Εκπαίδευση κ.λπ.</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class, Επιλεκτική χρήση ΤΠΕ

<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Ασκήσεις πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή μεθοδολογιών και ανάλυση μελετών περίπτωσης ανά φοιτητή-τρια	35
	Ομαδοσυνεργατικές – Ατομικές Εργασίες	40
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	45
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	40
	Τελική Εξέταση	2
	Σύνολο Μαθήματος	187
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. 2. Ομαδοσυνεργατικές - Ατομικές Εργασίες 3. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 4. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 5. Συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία 	

5. Συνιστώμενη Βιβλιογραφία

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Brown Andrew, & Paul Dowling (1998). *Doing Research/Reading Research, A Mode of Interrogation for Education*. London: Routledge & Farmer.
- Cohen L. & Manion L. (1997). *Μεθοδολογία της Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Έκφραση.
- Πηγιάκη, Πόπη (2000). *Εθνογραφία: η μελέτη της ανθρώπινης διάστασης στην Κοινωνική και Παιδαγωγική Έρευνα*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Πυργιωτάκης Ι.Ε & Θεοφιλίδης Χρ. (2015) (Επιμ.) *Ερευνητική Μεθοδολογία στις Κοινωνικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Πεδίο.
- Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis*. London: Longman.
- Hutchby, I.. (1996). *Confrontation Talk: Arguments, Asymmetries and Power on Talk Radio*. Mahwah NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Kress, G. (1988). *Communication and Culture*. Sydney: University of New South Wales Press.
- Kress, G. (1989). *Linguistic processes in sociocultural practice*. Oxford: Oxford University Press.
- Rubin, J. Herbert & Rubin S. Irene (2005). *Qualitative Interviewing: the Art of Hearing Data*. London: Sage.
- Τσιώλης, Γ. (2006). *Ιστορίες Ζωής και Βιογραφικές Αφηγήσεις. Η βιογραφική προσέγγιση στην κοινωνιολογική έρευνα*. Αθήνα: Κριτική
- Stake, R. E. (1994) 'Case Studies' Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (Eds) *Handbook of Qualitative Research*, Thousand Oaks, CA, Sage.